

KUTNÁ HORA

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Programu regenerace MPR a MPZ

Za rok 2006

KUTNÁ HORA

Závěrečná zpráva Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2006

OBSAH :

- I. Program regenerace MPR a MPZ v roce 2006**
 - 1) Rozdělení finančních prostředků
 - A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory
 - B/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob
 - C/ Památky ve vlastnictví církví
 - 2) Podpora obnov kulturních památek z rozpočtu města – „Fond regenerace Města Kutné Hory“
- II. Program záchrany architektonického dědictví**
- III. Grantové programy nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“**
- IV. Významné obnovy v roce 2006**
- V. Celkové hodnocení**

ZPRACOVAL : Odbor památkové péče
oddělení regenerace památek
Městský úřad Kutná Hora
Havlíčkovo náměstí 552
284 01 Kutná Hora

Věra Janatová
Jana Jelínková
Miloslav Chlumský
Telefon : 327710206,327710208, 327710207

Leden 2007

I. PROGRAM REGENERACE MPR A MPZ V ROCE 2006

V roce 2006 Ministerstvo kultury ČR poskytlo v rámci Programu regenerace městu Kutná Hora příspěvek na obnovu nemovitých kulturních památek **v celkové výši 2,040.000,- Kč**. Usnesením č. 99/06 ze dne 25.4.2006 Zastupitelstvo města Kutné Hory odsouhlasilo rozdělení finančních prostředků z Ministerstva kultury ČR a rozpočtu města v rámci regenerace MPR a MPZ na rok 2006.

Krajský úřad Středočeského kraje v rámci grantového programu „Fond obnovy památek“ poskytl pro rok 2006 na památky ve vlastnictví Města Kutná Hora finanční prostředky na obnovu čtyř nemovitých kulturních památek **v celkové výši 460.000,- Kč**.

1) Rozdělení finančních prostředků v rámci Programu regenerace

A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory

<i>Čp., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r.2006</i>	<i>Prostředky z rozpočtu města</i>	<i>Příspěvek z Progr. regenerace MK ČR</i>	<i>Příspěvek z FOP Kraj. úřadu</i>
Branka v areálu Hrádku	255.083,- Kč	125.083,- Kč	0	130.000,- Kč
Socha sv.Jana Nepomuckého V hutích	134.400,-	34.400,- Kč	0	100.000,- Kč
Kaplička sv.Jana Křtitele na Kaňku	226.731,- Kč	146.731,- Kč	0	80.000,- Kč
Strop na chodbě Vl.dvora	447.500,- Kč	500,- Kč	297.000,- Kč	150.000,- Kč
Lávka přes říčku Vrchlici	1,087.849,- Kč	887.849,- Kč	200.000,- Kč	0
377 Palackého náměstí	1,699.569,- Kč	999.569,- Kč	700.000,- Kč	0
Celkem	---	---	1,197.000,- Kč	460.000,- Kč

<i>Čp., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r. 2006</i>	<i>Prostředky hrazené z rozpočtu města</i>
Žižkova brána	106.120,- Kč	106.120,- Kč
Preghaus Vl. dvora	96.600,- Kč	96.600,- Kč

B/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob

<i>Čp., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v roce 2006</i>	<i>Fond regenerace města K. Hory</i>	<i>Příspěvek z Programu regenerace MK ČR</i>
383 Libušina ul.	1,027.110,-	160.000,- Kč	200.000,- Kč
Celkem	---	160.000,- Kč	200.000,- Kč

C/ Památky ve vlastnictví církví

<i>ČP., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r.2006</i>	<i>Fond regenerace města K. Hory</i>	<i>Příspěvek z Programu regenerace MK ČR</i>
Kostel Všetech Svatých	1,500.000,- Kč	300.000,- Kč	643.000,- Kč
Celkem	---	300.000,- Kč	643.000,- Kč

A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory

BRANKA V AREÁLU HRÁDKU, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : oprava branky, plotu a schodiště

Rejstříkové číslo : 29408/2 – 1043/A3/2

Charakteristika památkové hodnoty nemovitosti

Hrádek původně sloužil jako samostatný opevněný strážní objekt nad starou stezkou vedoucí podél toku říčky Vrchlice. Po založení města se stal součástí městských hradeb. První zmínka o této stavbě pochází z roku 1312, kdy byla přebudována na panské sídlo využívané královskými úředníky. V roce 1490 kupuje Hrádek důlní podnikatel a královský úředník Jan Smíšek z Vrchovišť a původně uzavřený hrad mění v okázalé sídlo.

Branka, plot a schodiště v areálu Hrádku, odděluje pozemky č.167 a 168. Branka patrně pochází z první třetiny 19. století, tvarově vychází z barokní brány oddělující zahradu Hrádku od Barborské ulice.

Popis provedených prací

Vlivem dlouhodobého neudržování branky jsou její omítky zastřešení v havarijní stavu, stejně jako parapet a sloupky plotu a předsazené schodiště, které však již nejsou původní. Novodobý je rovněž dřevěný plaňkový plot a branka. Projektová dokumentace řeší obnovu branky a výměnu plotu a schodiště citlivě s ohledem k význačnému prostředí areálu gotického Hrádku. Zděné části i dřevěné výplně bylo nutné obnovit, současně bylo nutné zredukovat zeleň, která narušovala zejména zdivo zídky vyrovnávající výškový rozdíl mezi parcelami.

Pískovcová piniová šiška s podstavcem byla v rámci výměny krytiny konzervována bylo prověřeno a obnoveno její ukotvení do zdiva branky. Smíšené zdivo zídky oplocení bylo vyspraveno v poškozených partiích a koruna zídky oplocení byla doplněna ostře pálenými cihlami, aby nedocházelo k další destrukci.

Nová omítka byla provedena s původní profilací. Nová krytina branky je z prejzů a byla položena ve stávajícím způsobu s minimálním zásahem do pokrývačské malty. Na hřebeni byly rovněž použity prejzy, aby se nová krytina podobala původní krytině.

Konečný nátěr branky odpovídá obnovené barokní bráně v ohradní zdi : plochy jsou barvy přírodního štuky, římsy světlý přírodní okr, povrchová úprava dřevěného plotu, branky a zábradlí je provedena černozeleňm nátěrem.

Celkové náklady na opravu činily 255.083,- Kč

z toho :	prostředky z rozpočtu města	125.083,- Kč
	příspěvek z FOP Krajského úřadu	130.000,- Kč

SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO V HUTÍCH, KUTNÁ HORA

Druh obnovy: restaurování
Rejstříkové číslo : 34817/2-1043/B23/2

Popis díla

Autor : neznámý
Datování : kolem 18. století
Materiál : kutnohorský vápenec
Technika : sekání

Stav díla před restaurováním

Socha sv. Jana Nepomuckého je umístěna na pilíři můstku přes říčku Vrchlici. Skulptura zhotovená z kutnohorského vápenného pískovce byla dochována v torzálním stavu. Povrchový reliéf byl téměř smyt. Vrchní část kříže neseného světlem zcela chyběl. Povrch byl pokryt řasami a mechy. Na podstavci se vyskytovaly i rostliny vyššího řádu. Ve srážkových stínech se nachází sádrovcová krusta. Socha byla v minulosti vyspravena velmi tvrdým pačokem uzavírajícím povrch. Tento materiál ve slabé vrstvě pokrýval značnou část skulptury. Pod tímto pačokem byl kámen zpráškovatělý a odděloval se ve velkých kusech. Stav památky byl kritický.

Postup restaurátorských prací

Restaurátorský průzkum prokázal, že povrch skulptury byl v minulosti opatřen nepropustným cementovým pačokem. Tento zásah vedl k naprosté degradaci kamene pod nátěrem a odpadávání značných částí modelace.

Před čištěním byla narušená místa předzpevněna organokřemičitými zpevňovacími prostředky. Mechy, řasy a lišejníky byly nastříkány biocidním přestřelkem. Tvrdý cementový pačok vyl z větší části odstraněn, neboť byl zdrojem vážného poškození památky jak po stránce výtvarní tak materiálové. Odstraňování bylo prováděno ostrými dlatky. V místech, kde by odstranění cementu vedlo k masivnějším ztrátám modelace byl cement ponechán a kámen pod ním zpevněn pomocí injektáže. V těchto místech byl ponechán tmel později přeretušovaný do barvy okolního kamene.

Po odstranění uzavírajícího nátěru byla celá skulptura opakovaně napuštěna organokřemičitým zpevňovacím prostředkem (cca 20 l). Praskliny byly injektovány injektážním prostředkem pojeným plastifikovaným organokřemičitým prostředkem.

Povrch byl omyt regulovanou vodní párou a vodou.

Tmelení bylo prováděno vápenným tmelem, jehož barva, struktura a fyzikální vlastnosti byly přizpůsobeny originálu. Tmely byly aplikovány v takové míře, aby byla zajištěna integrita originálu. Tmely měly konzervační charakter a památka byla zajištěna ve svém torzálním stavu.

Na závěr byla provedena důkladná hydrofobizace, pro kterou byl použit hydrofobní prostředek siloxanového typu (cca 7 l).

Restaurátorská práce byly prováděny dle zadání na místě.

Celkové náklady činily 134.400,- Kč

z toho : prostředky z rozpočtu města 34.400,- Kč
příspěvek z FOP Krajského úřadu 100.000,- Kč

KAPLIČKA SV. JANA KŘTITELE NA KAŇKU, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : oprava včetně restaurování
Rejstříkové číslo : 36446/2-1069

Popis díla

Autor : neznámý
Datování : 2.polovina 18. století
Materiál : kamenosochařské dílo provedeno z hrubozrnného kutnohorského vápence
Rozměry : plastika - výška 150 cm, šířka 64 cm,
profilovaný podstavec - výška 48 cm, šířka 47 cm
celková výška památky 198 cm

Stav díla před restaurováním

Socha sv.Jana Křtitele je osazena na nízkém profilovaném podstavci, který připomíná hlavici pilíře. Sochařské dílo je provedeno z hrubozrnného kutnohorského vápenitého pískovce. Na plastice jsou patrné velké ztráty modelace, úbytek hmoty. Stojící postava sv. Jana Křtitele má bohatou draperii kolem beder se zbytky barevné polychromie. Hlavním atributem světce je beránek Boží – symbol Ježíše Krista, který je u jeho pravé nohy, další atribut kříž se nezachoval. Ve značné míře jsou rozrušeny plastické partie čelního pohledu, kde je znatelný úbytek původního objemu. Defekty modelace způsobují tmavé krusty, které se uvolňují a odpadávají s původním sochařským rukopisem. Po prohlídce na místě bylo zjištěno, že se socha naklání dozadu. Figuře chybí část zápěstí levé ruky, kterou přidržuje kříž (nezachoval se) a obličejová část. U pravé ruky, kterou přidržuje draperii na boku jsou menší prasklinky. Po prohlídce sochařského díla bylo zjištěno, že úbytek modelace je až 90%.

Postup restaurátorských prací

Celkové restaurování památky bylo prováděno s respektem k torzálnímu stavu skulptury. Nejprve bylo provedeno očištění povrchu mechanicky i chemicky odstranění vegetace. Po technické přestávce byl povrch pískovce zpevněn organokřemičitým prostředkem, narušená místa byla zpevněna opakovaně za vhodného teplého počasí. Doplnění chybějících částí na plastice i soklu bylo provedeno tvárnou směsí umělého kamene stejné zrnitosti s respektem k torzálnímu stavu skulptury. Na památce nebyly shledány žádné vysprávkky z předcházejících oprav. Obličejová část a zápěstí levé ruky byly doplněny úměrně k modelaci okolí. Na doplněných místech byla provedena barevná lazurní retuš. Podstavec měl na několika místech poškození, profily byly doplněny tvárnou směsí umělého pískovce. Socha se nakláněla dozadu, byly provedeny sondy mezi plochou střechy kapličky a spodní plochou podstavce uvolnění spáry, opatrně dřevěnými klínky bylo provedeno vyrovnaní ca o 9 cm. Kříž se nezachoval, dle dostupné literatury byla provedena rekonstrukce v mědi, povrch opatřen okrovým nátěrem a upevněn k plastice na původní místo (do levé ruky), ve spodní části usazen do původního otvoru. Povrch celé památky byl závěrečně konzervován hydrofobizačním prostředkem.

Zděná kaplička byla rovněž opravena, boky kapličky člení mělké výplně a na čelní straně je hladká hlubší nika, kde byl dříve vložen obraz P.Marie namalován na plechu. V horní části je kaplička krytá segmentovou plechovou stříškou. Nově omítnutá plocha je opatřena barevným nátěrem.

Celkové náklady činily 226.731,- Kč

z toho :	prostředky z rozpočtu města	146.731,- Kč
	příspěvek z FOP Krajského úřadu	80.000,- Kč

POLYCHROMOVANÝ ZÁKLOPOVÝ STROP A MALOVANÝ VLYS NA CHODBĚ V 1. PATŘE VLAŠSKÉHO DVORA

Druh obnovy : restaurování

Popis díla

Autor : neznámý

Datování : kolem roku 1900 se znaky secese a historismu

Technika : polychromovaný strop – malba temperou
malovaný vlys – vápenné secco, šablonová výzdoba

Rozměry : polychromovaný strop – 78 m²
malovaný vlys – 27 m²

Charakteristika památkové hodnoty

Polychromovaný strop a malovaný vlys se nacházejí v prvním patře Vlašského dvora, který je jednou z nejvýznamnějších kulturních památek města Kutné Hory (NKP) zapsané na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Polychromovaný strop i s vlysem pocházejí z období kolem roku 1900. Jsou zde patrné známky secese a historických stylů, souvislost s negotickou úpravou některých částí Vlašského dvora architektem Láblerem a se secesní výzdobou kaple. Strop se vyznačuje spíše řemeslným zpracováním.

Stav díla před restaurováním

Malby na stropě a vlysu byly ve velmi poškozeném stavu a pokryty silnou vrstvou depozitu. Na mnoha místech byly rozsáhlé a výrazně zabarvené zatekliny (v minulosti muselo silně zatékat střechou). Zatekliny měly obtížně odstranitelné ztmavlé okraje a vzhledem k tomu, že malba na stropě a vlysu byla vodou rozpustná, zatékáním byla silně poškozená. Barevná vrstva byla mírně ztmavlá, místy rozpitá nebo se odlupovala. V některých místech byla silně degradovaná a nebo zcela chyběla. Barevná vrstva na stropě chyběla na některých místech i s podkladem. Na mnohých místech stropu i vlysu byly patrné přemalby nebo doplňky. Na vlysu byly navíc rozsáhlé tmely a jiné nevhodně provedené vysprávkky, které byly uvolněné. Můžeme konstatovat, že malba na vlysu byly kompletně přemalovaná. Originál byl pod touto přemalbou velmi špatně dochovaný. Proto bylo vhodnější ponechat a restaurovat druhotnou vrstvu, která originál typově respektuje. Na trámovém stropu se lokálně vyskytovaly oranžovo-hnědé skvrny tvořené dřevokaznou houbou nebo plísní.

Postup restaurátorských prací

Práce probíhaly současně jak na polychromovaném stropě, tak na malovaném vlysu. Malby byly nejprve zbaveny povrchového depozitu. Čištění bylo provedeno středně tvrdými a tvrdými polyuretanovými houbami Wishab. V průběhu čištění byly konsolidovány nejohroženější místa na vlysu.

Po očištění a zajištění barevné vrstvy se přistoupilo k odstraňování nevyhovujících tmelů na vlysu. Dutiny a nesoudržná místa byla injektována hydraulickou injektáží směsí. Chybějící místa vlysu byla vytmelena vápennou malbou. Povrch tmelů byl upraven vápenným pačokem. Tmely byly provedeny na úroveň originálu a jejich struktura byla přizpůsobena originálu. Po vytmelení byl podklad vlysu barevně scelen vápennou barvou s pigmenty.

Chybějící místa na polychromovaném stropě, díry po skobách a praskliny na záklopech byly tmeleny akrylátovým tmelem na dřevo s příměsí pilin. Polychromovaný strop a malovaný vlys byly celoplošně fixovány 3% roztokem Mowiolu. Roztok byl aplikován nástřikem. Strop i vlys byly preventivně ošetřeny nástřikem fungicidu. Po aplikaci nedošlo k žádným barevným změnám.

Retuš byla pojata jako barevně scelující s lokálními rekonstrukcemi. Záměrem bylo zachovat celistvost stropu a vlysu. Na některých záklopech polychromovaného stropu chyběly celé květiny, vlivem dlouhodobě působícího zatékání. Tato místa byla rekonstruována, tak aby byla zachována rytmika výzdoby. Na vlysu byla mnohá místa silně poškozená zatékáním, barevná vrstva byla ztmavlá, degradovaná, někde zcela chyběla. Na takových místech byl dekor rekonstruován pomocí šablon vytvořených klasickou malířskou technikou. Ztmavlá místa a tmely byly nejprve tonálně a barevně sceleny vápennými barvami. Rekonstrukce dekoru se prováděla také vápennými barvami.

Dřevěné trámy byly barevně sjednoceny a lokálně retušovány temperovými barvami, aby byl zachován suchý vzhled. Podklad záklopů byl nejprve scelen akrylovými barvami. Potlačeny byly zejména ztmavlé skvrny způsobené zatékáním. Retuš květin se prováděla také akrylovými barvami. Rekonstrukce pěti polí s květinami, blízko komína, byly provedeny okopírováním vhodných květin z jiných míst.

Celkové náklady činily 447.000,- Kč

z toho : prostředky z rozpočtu města	500,- Kč
příspěvek z Programu regenerace MK ČR	297.000,- Kč
příspěvek z FOP Krajského úřadu	150.000,- Kč

Stav před restaurováním

LÁVKA PŘES ŘÍČKU VRCHLICI

Druh obnovy : II. etapa obnovy mostu

Rejstříkové číslo : dne 3.12.2004 rozhodnutím MK ČR, č.j. 12625/2003 prohlášena za kulturní památku

Charakteristika památkové hodnoty

Most přes Vrchlici v lokalitě V Hutích v Kutné Hoře se skládá ze dvou konstrukčně odlišných částí. Na pravém (východním) břehu je klenutá část s jediným obloukem půlkruhového profilu z pečlivě kladeného lomového zdiva. Tato část má novodobě vyzdžené kamenné parapety zábradlí, výrazně odsazeného od okrajů mostu. Na západní straně, směrem k hlavnímu korytu řeky Vrchlice, je zakončena kamennou plentou, přiléhající k nerovnému lici kamenného zdiva čela mostu. Zde je situován pilíř s břitem (ledolamem) z opracovaných kvádrů. Na pilíři stojí socha sv. Jana Nepomuckého.

Na tuto klenutou část navazuje lávka vlastního přemostění Vrchlice. Lávka má dvě nestejně široká pole se středním stěnovým pilířem z kamenného zdiva, který na spáru přiléhá k tarasní zdi opevňující levý břeh říčky. Mostovka lávky je novodobá železobetonová, s nosníky z válcovaných profilů (kolejnic). Levobřežní krajní opěra lávky je vyzdžená z kamenného zdiva patrně současně s realizací mostovky. Při jejím osazení byla přezděna také horní část stěnového pilíře o výšce cca 30 cm.

Na základě současných znalostí lze předpokládat, že vývojově starší, že vývojově starší je kamenná klenutá část s barokní sochou. Tato část mohla být postavena již v 18.století. nelze vyloučit, že most mohl být klenutý v celém rozsahu (včetně vlastního koryta vrchlice) a dnešní podoba se stěnovým pilířem a navazující lávkou je provizoriem z doby poškození, např. velkou vodou. Na mapě stabilního katastru z roku 1839 je zakreslen most jako dřevěný. Mosty byly tehdy označovány jako dřevěné i pokud byla ze dřeva provedena alespoň jejich část. Z toho vyplývá, že již k uvedenému datu byl most skutečně částečně dřevěný. Tato skutečnost může vyvracet původní představu o pozdním vzniku neobvyklé kombinace konstrukce s levobřežním kamenným stěnovým pilířem.

Stav díla před rekonstrukcí

Kamenný most byl dochován ve vysoce autentickém stavu. Zdivo v té době bylo značně porušené, především podezmlatím a vyplavením pojiva. Čelní plenta pravobřežní kamenné části mostu byla prakticky zřícená. Vzhledem k vysokým památkovým hodnotám mostu bylo třeba k jeho realizaci přistupovat jako k hodnotné torzální architektuře. Proto bylo doporučeno zachování i levobřežního pilíře jako dokladu postupného vývoje historické podoby stavby. Stav dotčeného pilíře byl vysoce havarijní, daleko více než klenutá část mostu. Zachování pilíře po instalování dřevěné lávky, která se nemá o tento pilíř opírat, by bylo v zásadě beze smyslu. Proto se nepovažuje zachování stěnového pilíře za nutnost, protože charakter mostu zůstane zachován – kamenná část s klenbou, pilířem a barokní sochou.

Postup rekonstrukce

V roce 2005 byla zahájena I.etapa obnovy lávky a byly provedeny neodkladné zabezpečovací práce :

- snesení lávky tvořené ocelovými profily a betonovými PZD deskami
- statické zajištění zdiva pilíře stávající opěry kamenné části mostu
- statické zajištění pilíře, včetně zajištění základového zdiva
- hloubková injektáž kamenného zdiva klenby

V roce 2006 byla provedena II. etapa obnovy lávky, byla provedena a rovněž dokončena celá rekonstrukce lávky :

- oprava a doplnění zábradlových zídek, úprava a dozdnění prostoru za zídkami, vyčištění pochůzných ploch mostu

- provedení podkladu, dlažby a položení izolace

- demontáž pozůstatku, založení a vyzdnění nového levobřežního pilíře

- dřevěná konstrukce mostu

- úprava terénu a osazení kamenných patníků

V říjnu 2006 byla lávka zpřístupněna.

Celkové náklady v roce 2005 činily 560.000,- Kč

Celkové náklady v roce 2006 činily 1,087.849,- Kč

z toho : prostředky z rozpočtu města 887.849,- Kč

příspěvek z Programu regenerace MK ČR 200.000,- Kč

Stav před rekonstrukcí

OBJEKT čp. 377 PALACKÉHO NÁMĚSTÍ, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova východní fasády a věže, oprava střešní krytiny
Rejstříkové číslo : 25851/2-1043/A54/1

Popis díla

Datování : gotický původ, barokní přestavba, dvorní křídlo po r.1813, rozsáhlá oprava před rokem 1973

Materiál : jemnozrnný hořický pískovec, kutnohorský vápenec

Charakteristika památkové hodnoty

Dvoupatrový nárožní dům gotického původu je jedním z nejvýznamnějších objektů v rámci měšťanské domovní architektury v Kutné Hoře. Z období gotické výstavby domu se v exteriéru zachovala čtyřpodlažní věž obsahující ve 3. podlaží cenný prostor s krouženou klenbou kolem roku 1490. Na vnějšku se gotický původ věže projevuje profilovanými pískovcovými ostěními oken a krakorci, dělicími 3. a 4. podlaží. Dům byl barokně upraven, dvorní křídlo je z doby po roce 1813, z této doby se dochovalo ostění oken na dvorním křídle. V 19.století došlo patrně pouze k lokálním opravám architektonických článků věže. Rozsáhlá oprava celého objektu byla prováděna na přelomu 60. a 70. let 20. století. Při poslední opravě ve 20. století pravděpodobně byly doplněny články ostění oken a portálu v přízemí.

Stav před rekonstrukcí

Převážně gotické články oken a krakorci z kutnohorského vápence lokálně korodují. Jak naznačují četné novodobé doplňky, jedná se o defekty vznikající již v minulosti. Použité tmely jsou poměrně kvalitní, jen část odpadává. Římsa na věži je vážněji poškozená, části profilace je doplněna zvětralou maltou ze které vystupuje železná korodující armatura. Na dalších člancích jsou drobné trhliny, rozsah defektů není havarijní.

Postup rekonstrukce

Restaurování bylo prováděno konzervační metodou. Očištění od uvolněných tmelů bylo mechanické, rovněž byla odstraněna zkorodovaná armatura v římsě. Omytí bylo provedeno vodou, lokální krusty byly odstraněny mechanicky a čistící pastou. Pro snížení vlhkosti byl korodující kámen napuštěn přípravkem Ifest OH 100. Doplnění bylo provedeno umělým kamenem na bázi minerálního pojiva s přibarvením ve hmotě. Spáry po vyčištění byly doplněny vápennou maltou. Po vytvrzení všech tmelů a technologické přestávce byla provedena dílčí barevná retuš. Hydrofobizace kamene byla zajištěna v exponovaných místech architektury např. parapety oken, vrchní plochy říms. Zároveň byla provedena oprava stávajících dřevěných oken ve věži, oprava stávajících dřevěných oken a vchodových dveří na východním průčelí objektu.

Celkové náklady činily 1,699.569,- Kč

z toho : prostředky z rozpočtu města	999.569,- Kč
příspěvek z Programu regenerace MK ČR	700.000,- Kč

ŽIŽKOVA BRÁNA V PARKU POD VLAŠSKÝM DVOREM, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : statické zajištění a oprava konstrukce brány
Rejstříkové číslo : 11747/2-1043/A2/5

Charakteristika památkové hodnoty

Objekt zatím blíže neznámé funkce a stáří je nejlépe zachovanou částí vnitřního pásu středověkého opevnění města Kutné Hory, jejichž zbytky jsou dochovány ve zdech teras pod Vlašským dvorem. Poslední zásadní úprava pochází z konce 19. století v koncepci úpravy horní terasy sadů Dr. Pacáka. Hradební zeď s branou přetíná bezejmennou ulici dnes vyhrazenou pěšímu provozu, která spojuje Havlíčkovo náměstí s ulicí Žižkova brána. Po zboření Žižkovy brány ve vnějším opevnění se název přenesl na bránu dochovanou.

Zdivo, kamenná ostění a mříž okna patří k nejstarší stavební etapě. Původní úprava povrchu zdiva se nezachovala. Okenní ostění naznačuje, že na vnější stěnu brány navazoval nejméně patrový objekt. Dnešní úprava ochozu s kamennými deskami a stupni schodiště zřejmě souvisí s úpravou parku pod Vlašským dvorem. Úprava cimbuří pochází pravděpodobně z 19. století. Zábradlí pochází z konce 19. nebo ze začátku 20. století. Ochoz zřejmě neměl původně branku. Současná branka je poněkud neuměle vyrobena z plotového dílu, který dobově odpovídá zábradlí ochozu. Nýtování by mohlo dokládat starší dobu vzniku.

Z výše uvedeného popisu vyplývá, že současná podoba brány vznikla nejméně před sto lety, je nutné ji pokládat za podstatu památkové hodnoty a chránit ji.

Stav díla před rekonstrukcí

Zdivo brány bylo narušeno zatékáním z ochozu. Spára mezi kamennými deskami byly otevřené, mezi deskami a zdivem parapetu byla spára, ve které rostla vegetace. Dvě kamenné desky byly zlomené, dlažba ochozu nebyla spádovaná, hlinitý nános vyznačoval místa, kde se po dešti držela vody. Přesahující okraj desek měl na více místech poškozenou profilaci. Voda protékající zdivem vyluhovala maltu a vyplavovala ji zejména na severní straně spár. Promočené zdivo promrzalo, nad klenbami portálů docházelo k jeho boulení. Narušeno bylo i zdivo klenb a portálů. K narušování zdiva docházelo i u západní stěny, která nemá v části přiléhající k ochozu korunu. V těchto místech rostly keře, které sice byly odříznuty, ale jejich kořeny zůstaly ve zdivu a znovu obrážely. Zdivo bylo porušováno i při patě vodou, která teče po povrchu dlažby. Nejvíce byly poškozeny pilíře brány na severní straně. Poškozeno bylo i zdivo na jižní straně. Boční zdi byly při patě poškozeny vodou, která tekla podél zdi. Trvale vlhké zdivo na severní straně bylo místy porostlé zelenou řasou.

Šikmá trhlina nad schodištěm ve zdi navazující na cimbuří ochozu byla zřejmě způsobena rozdílným založením obou zdí. Závada v založení byla i u východního nároží této zdi. Svislé trhliny v západní zdi nad bránou by zřejmě mohly být dokladem existence objektu přiléhajícího na severní straně k bráně. Obdobná trhliny existovala i u východní zdi. Některé kameny ve zdivu měly odvětralý původní líc, jednalo se zejména o kameny v nároží hradební zdi pod brankou. Tyto kameny zřejmě náleží původnímu zdivu hradby.

Obdobným způsobem jako dlažba ochozu bylo narušeno i schodiště, jeho stupně byly navzájem posunuté a značně prošlapané. Zábradlí ochozu bylo také značně poškozeno. Dlažba chodníku v místech, kde protékalo větší množství vody, bylo poškozeno. Pod brankou byla dlažba zvednuta kořeny smuteční vrby, které prorůstaly až na vnější stranu zdi. Hliněný povrch cesty vedoucí branou byl splavený a vymletý vodou, opravy sypáním štěrkem byly neúčinné.

Postup rekonstrukce

Cílem opravy bylo odstranit příčiny a následky závad, které zhoršují stav objektu. Bylo nutné zabránit zatékání srážkové vody do zdiva dlažbou ochozu. Dlažba byla provedena pokud možno těsná a dobře spádovaná, aby většina vody otekla po jejím povrchu. Byla provedena tak, aby nedocházelo k jejímu promrzání, které způsobuje nadzvednutí, deformaci dlažby a porušení spádů a spár. Dokonalým vyplněním otevřených spár byla obnovena statická funkce kleneb a ostění. Uliční dlažba byla opravena tak, aby nezatékalo do zdiva. Dále bylo opraveno schodiště a prošlapané stupně. Zábradlí ochozu bylo obnoveno v autentické podobě. Veškeré trhliny ve zdivu byly hloubkově vyspárovány. Trhliny širší než 2 cm byly vyklínovány a injektovány. Injektováno bylo rovněž lomové zdivo s dutinami, zdivo vyboulené nebo do hloubky narušené. Prejzová krytina cimbuří a přilehlých zdí byla opravena a chybějící prvky doplněny.

Kořeny keřů, které narušovaly zdivo, byly opatrně odstraněny. Kořeny nebylo možno vytrhávat, zdivo v jejich okolí se muselo rozebrat. Tam, kde kořeny prorůstaly pevné zdivo, byly natřeny nátěrem zabráňujícím růstu. Nejvíce byla kořeny porušena koruna podélné západní zdi nad branou. U vrby bylo nezbytné odstranit větve, které zasahovaly do vzdálenosti menší než 3 m od zdiva, zejména u barokního erbu Kutné Hory. Kořeny vrby, které prorůstaly podélnou západní zdí a dlažbou pod brankou, bylo nutno odříznout.

Rekonstrukce byla prováděna v letech 2005 – 2006.

Celkové náklady činily 500.197,- Kč

z toho : prostředky z rozpočtu města	92.197,- Kč
dar Philip Morris ČR a.s. v roce 2005	408.000,- Kč

Stav před opravou brány

Stav před opravou brány

VLAŠSKÝ DVŮR – PREGHAUS, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : restaurování kamenných prvků
Rejstříkové číslo : 11747/2-1043/A2/1 - NKP

Charakteristika památkové hodnoty

Vlašský dvůr vznikl pravděpodobně ve druhé polovině 13. století. Nedaleko původní stavby – opevněného hrádku – vedla důležitá obchodní stezka, tzv. haberská stezka spojující Čechy s Moravou. K novému využití opevněného objektu dochází až koncem 13. století, kdy je zde na bezpečném místě skladována stříbrná ruda a je zde zřízeno sídlo královského úředníka. Vhodná poloha přímo na okraji těžebního pásma předurčila opevněné místo za sídlo centrální mincovny. Spolu s ní vzniklo sídlo mincovních a horních úřadů i královská rezidence sloužící panovníkovi při častých pobytech přímo u zdroje bohatství. Do Vlašského dvora byly počátkem 13. století na základě mincovní reformy provedené českým králem Václavem II. soustředěny všechny mincovny z českého království. K realizaci mincovní reformy, jejímž cílem byla ražba nové hodnotné mince, byli přizváni z Florencie italsí specialisté. Po nich byl objekt i pojmenován. Ražba nové mince, tzv. Pražského groše, byla zahájena v Praze, odkud byla poměrně rychle přenesena do Kutné Hory. V přízemí Vlašského dvora vznikla razírna – preghaus. V souvislosti s úpadkem kutnohorského dolování byla v roce 1727 činnost zdejší mincovny zrušena a objekt využíván k nejrůznějším účelům chátral.

Stav před restaurováním

Sloupy, polosloupy a nároží je původní architektura z kutnohorského vápence, ostatní články (ostění, část krbu) jsou provedeny z hořického pískovce. Na kamenné architektuře jsou rozsáhlé povlaky povrchových nečistot. Plastické ztráty na sloupech a polosloupech překrývají novodobé tmely s větším poměrem cementu. Použité tmely mají rozdílnou pevnost i strukturu zrnitosti. Vzlínající zemní vlhkost způsobuje další defekty.

Popis restaurování

Šetrné mechanické odstranění cementových tmelů na kamenných člancích a spárách. Povlak povrchových nečistot byl omyt vodou, saponáty a silonovými kartáči. Dále bylo provedeno zpevnění erodovaných článků kamenné architektury. Tmelení chybějících článků umělým kamenem bylo provedeno ve vhodné barevnosti a zrnitosti. Vytvrzené doplňky byly povrchově retušovány, spáry doplněny směsí pojenou vápnem. V závěru byla provedena lokální barevné retuš a konzervace.

Celkové náklady činily 96.600,- Kč, které byly hrazeny z rozpočtu města v plné výši.

B/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob

OBJEKT čp.383 LIBUŠINA ULICE, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova fasády

Rejstříkové číslo : 27971/2-3264

Charakter památkové hodnoty

Objekt čp.383 je zapsaný na Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek. Podmínky závazného stanoviska vyplývají z nutnosti obnovit gotizující eklektickou fasádu (oprava a nátěr fasády, obnova balustrády balkonu, obnova sgrafitové výzdoby) z roku 1903, která dotváří charakter Libušiny ulice.

Popis prací

Klempířské prvky opravené střechy včetně nadokapních žlabů byly opatřeny nátěrem shodným s barvou krytiny. Dřevěné konzoly, které jsou součástí korunních říms byly opraveny a dřevo konzervováno tmavohnědým nátěrem Luxolu. Sgrafitová výzdoba s rostlinným motivem mezi těmito konzolami a v lunetové římse byla v plném rozsahu obnovena, přesné šablony byly pořízeny podle dochovaných částí před otloukáním omítek. Omítky byly obnoveny v plném rozsahu se zachováním všech architektonických článků a ozdob. Šablony profilace a tvarů jednotlivých článků byly také pořízeny dle dochovaných částí před otloučením omítek. Pro obnovu balustrád balkónku nad hlavním vchodem a na ploché střeše přístavku byl použit umělý kámen. Kamenné prvky byly restaurátorsky opraveny a ošetřeny.

Pro obnovu omítkové vrstvy byly ponechány kontrolní vzorky nejlépe zachovaných částí, podle kterých řídila síla nové omítkové vrstvy. Fasáda je jednobarevná, žlutavě okrová barva, která je přizpůsobena barvě jemnozrnného pískovce použitého na objektu.

Dubové vchodové dveře byly odborně opraveny a barevně tónovány transparentním nátěrem do odstínu střední tabákové hnědi. Kliku bylo nutné odborně opravit. Členění oken hlavního průčelí, které byly vyměněny vycházely z dochovaných původních oken v 1. patře vlevo od balkonu. Dvě nová okna s členěním křídel na tři tabulky byly použity na bočním průčelí. Krycí nátěry oken jsou středně hnědé, přizpůsobené barvě vchodových dveří.

Celkové náklady činily 1,027.110,- Kč

z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	160.000,- Kč
příspěvek z Programu regenerace MK ČR	200.000,- Kč
příspěvek z Krajského úřadu – FOP	140.000,- Kč
prostředky vlastníka objektu	527.110,- Kč

C/ Památky ve vlastnictví církví

KOSTEL VŠECH SVATÝCH ČESKÁ ULICE

Druh obnovy : rekonstrukce střechy

Rejstříkové číslo : 13128/2-1049/1

Charakteristika památkové hodnoty

Hřbitovní kostel Všechných svatých je původně gotický z konce 13. století. Roku 1698 byl přestavěn na barokní. Je to jednolodní stavba obdélníkového půdorysu, zastřešená sedlovou střechou ze západu ukončená věží s kopulí, z východu přiléhá polygonální presbytář ze zákristí. Stavba je prosvětlena nízkými obloukovými okny ve vrchní části obvodových zdí.

Stav před rekonstrukcí

Trámové konstrukce střechy, kostelní lodi, presbytáře a hlavní věže byly v dobrém stavu. Narušení hnilobou bylo pouze na vrchní straně krokví, záhada se projevovala u nárožních vazeb presbytáře. Střešní krytina byla v havarijním stavu a nebylo možné prejzy opravovat. Oplechování věží bylo v dobrém stavu, pouze v průhledech věží chyběly ptačí zábrany. Železný kříž věže a sanktusníku byl zasažen korozí. Okapní svody a žlaby byly z pozinkovaného natřeného plechu, odvodnění kostela bylo zcela nefunkční a ohrožovalo interiér podmáčením obvodového zdiva.

Venkovní omítky obvodového zdiva, věže, atik a říms byly vlivem povětrnosti značně poškozené, na mnoha místech opadané. V důsledku zatékání chyběla v některých místech říms presbytáře část zdi. Venkovní nátěry všech, jinak dosti zachovalých dveří, byly vlivem dešťů a povětrností zcela zničeny. V nikách průčelí sochy sv. Rocha a sv. Šebestiána a kamenné reliéfy byly silně narušeny povětrností. Zdivo kostela vykazovalo značné provhlčení, které v interiéru dosahovalo výšky až 2,50 m. Příčinou tohoto stavu byla již zmiňovaná absence odvodnění dešťových vod a navýšení okolního terénu. Vitrážová okna vykazovaly poruchy v nefunkčnosti olovené soustavy a začínající práškovitosti maleb.

Klenba kostela nebyla stažena táhly. Téměř ve všech vrcholech oblouků bylo možné pozorovat menší trhliny, které nasvědčovaly o nerovnoměrném poklesu obvodového zdiva, způsobené podmáčením nosných konstrukcí. Největší svislá prasklina byla ve východní stěně presbytáře. Na zbylých částech obvodového zdiva se projevovaly známky poruch způsobených zvýšeným pronikáním vlhkosti do zdi. Zvýšený tlak spodní vlhkosti mohl být způsobem navýšením okolního terénu při budování asfaltového chodníku. Nevhodné též bylo umístění stromů v těsné blízkosti jižní obvodové zdi kostela.

Koncepce opravy

Po sejmutí stávající krytiny bude provedeno vyklizení všech korun zdí a sutí z rubu kleneb presbytáře. Prvky ve spodních partiích krovu budou očištěny, aby je bylo možné prověřit. Nárožní vazby a pozednice presbytáře jsou napadeny hnilobou. Prvky budou podle stupně poškození nahrazovány nebo zcela vyměněny. Narušené vrchní plochy krokví budou nahrazovány v původních profilech, méně napadené prvky budou vyspraveny plátováním. Celý krov bude očištěn a veškeré nové i staré dřevo ošetřeno proti hnilobám.

Volská střešní okna budou natřena a kde bude zapotřebí nově zasklena. Veškeré oplechování bude provedeno nové z měděného plechu. Měděná krytina věže a sanktusníku opravena. Do luceren a půdních oken budou osazeny sítě proti holubům. Dešťové svody budou provedeny z novoduru. Hromosvod bude nový z mědi. Rovněž budou restaurovány kříže.

Střešní krytina bude celkově vyměněna, bude použit „pražský prejz“ pokládkou na sucho. Je nutné počítat s celkovou výměnou laťování. Hřebeny, nároží a okapní hrany budou položeny klasicky do maltového lože. Krytí štítových zdí bude též provedeno z prejzů do maltového lože.

Dále bude provedena nová štuková omítka s barevným nátěrem. Dřevěná žaluziová okna věže budou natřena. U vitrážových oken předpokládáme nátěry kovových konstrukcí a restaurování oken. Socha, kamenné reliéfy a dveře kostela budou restaurovány. Případné trhliny po otlučení stávající omítky budou zednický vyspraveny.

Vzhledem k navýšení terénu je nezbytné vybudovat odvodňovací kanál kolem obvodového zdiva kostela. Vyspádované a izolované dno bude cca 0,5 m pod úroveň podlahy kostela.

Návrh realizace opravy

V roce 2006 byla provedena oprava krovu lodi, presbyteria, výměna střešní krytiny, oprava střechy věže a sanktusníku, oplechování a výměna dešťových svodů a okapů, nová omítka věže nad úrovní lodi a omítka štítové zdi.

V roce 2007 budou provedeny nové omítky fasád, restaurování oken a dveří, odvodnění kostela, nové omítky soklu interiéru a vymalování kostela.

Jelikož se jedná o rozsáhlou a finančně nákladnou opravu, bude rekonstrukce realizována v průběhu let 2006 – 2007.

Celkové náklady za rok 2006 činily 1,500.000,- Kč

z toho :	příspěvek z Programu regenerace MKČR	643.000,- Kč
	příspěvek z Fondu regenerace města	300.000,- Kč
	podíl vlastníka	557.000,- Kč

Stav před rekonstrukcí střechy

Stav v průběhu rekonstrukce

Stav po ukončení rekonstrukce věže

2) Podpora obnov kulturních památek z rozpočtu města - „Fond regenerace Města Kutné Hory“

Město Kutná Hora, v rámci své působnosti stanovené příslušnými právními normami, považuje poskytování příspěvků ze svého rozpočtu na obnovy kulturních památek nacházejících se v územní působnosti Města Kutná Hora, poskytování příspěvků na obnovy nemovitostí určující charakter městské památkové rezervace Kutná Hora a poskytování příspěvků na náklady spojené se záchrannými archeologickými výzkumy za důležité nástroje péče o kulturní dědictví bohatého havířského města, pokladnice Českého království ve středověku. Poskytování příspěvků je naplněním jedné z povinností, které městu ukládají příslušné právní normy (zejména ustanovení §30 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči a ustanovení §2 odstavce 2 a §85 písmene j/ zákona č.128/2000 Sb., o obcích). V rámci samostatné působnosti tak může Město Kutná Hora v souladu s citovanými právními normami pečovat o kulturní hodnoty města zapsaného na Seznam kulturního a přírodního dědictví lidstva UNESCO i formou přímé finanční pomoci, a to jak samostatně, tak v rámci Programu regenerace městské památkové rezervace Kutná Hora v souladu s usnesením vlády ČR číslo 209/1992.

Systém poskytování příspěvků dle Zásad pro poskytování příspěvků z Fondu regenerace památek města Kutné Hory je postavený na principu vícezdrojového financování obnov kulturních památek a nemovitostí určující charakter městské památkové rezervace. Příspěvky do 100% výše nákladů mohou být přiznány zcela výjimečně a pouze v případě restaurování kulturní památky nebo její části podle zvláštního předpisu. Cílem je pomoci vlastníkům zachovat stavebněhistorické a uměleckořemeslné hodnoty města včetně hodnot archeologických, které jsou dílem našich předků a zatraktivnit tím území města Kutné Hory jako místa pro hodnotný život jeho obyvatel a současně pro jeho turistický ruch.

Zastupitelstvo města Kutná Hora svým usnesením č.260/03 ze dne 25.11.2003 zřídilo Fond regenerace města Kutná Hora s platností od 1.1.2004 a zároveň schválilo „Statut Fondu regenerace města Kutná Hora“ a „Zásady pro poskytování příspěvků z Fondu regenerace města Kutná Hora na obnovu kulturních památek a nemovitostí dotvářející charakter MPR Kutná Hora v samostatné územní působnosti Města Kutná Hora“.

Tvorba fondu regenerace

Fond regenerace je tvořen z následujících zdrojů :

- příjmy z rozpočtu Města Kutné Hory každoročně ve výši 1 mil. Kč
- 50% z příjmů Města Kutné Hory z pronájmu prostor k filmování za období předchozího roku
- dary nebo příspěvky od fyzických nebo právnických osob, nadací a podobně

Používání Fondu regenerace

Prostředky Fondu regenerace se určují podle ustanovení §19 zákona č.250/2000 Sb. takto :

- 1) Na zachování a obnovy nemovitých kulturních památek v územní působnosti Města Kutné Hory
- 2) Na zachování a obnovy movitých kulturních památek, které jsou nebo mají být umístěny na veřejně přístupném místě v Kutné Hoře
- 3) Na obnovy nemovitých kulturních památek nebo jejich částí, které mohou provádět pouze restaurátoři s příslušnými povoleními MK ČR (restaurování)
- 4) Na obnovy plášťů domů (střechy, uliční průčelí) nezapsaných jako kulturní památka, avšak dotvářející charakter MPR Kutná Hora

- 5) Na obnovy nebo restaurování vybraných hodnotných stavebně historických prvků (ostění, klenby, dveře ležících v MPR Kutná Hora)
- 6) Na provádění záchranných archeologických průzkumů
- 7) Jako podíly města v Programu regenerace MPR Kutná Hora v případě, jde-li o jiné vlastníky než Město Kutná Hora a zapojené do tohoto programu

V roce 2006 byly v rámci Fondu regenerace Města Kutná Hora rozděleny finanční prostředky **v celkové výši 1,460.000,- Kč** na obnovy památek ve vlastnictví fyzických a právnických osob a ve vlastnictví církví.

Zásady použití prostředků z Fondu regenerace podléhají schválení Zastupitelstvem města Kutné Hory.

Rozdělení finančních prostředků pouze z Fondu regenerace Města Kutná Hora v roce 2006 (čp.383 Libušina - příspěvek ve výši 160.000,- Kč a kostel všech Svatých Česká ul.- příspěvek ve výši 300.000,- Kč jsou uvedeny v přehledu rozdělení finančních prostředků v rámci programu regenerace MK ČR), který byl schválen Zastupitelstvem města Kutné Hory usnesením č. 100/06 ze dne 25.4.2006.

Čp., ulice	Druh obnovy	Památko ANO/NE	Příspěvek z Fondu regenerace města
335 Vladislavova ulice	obnova střechy	ANO	80.000,- Kč
Klášter sv. Voršily Poděbradova ulice	vnitřní oprava schodiště	ANO	100.000,- Kč
621 Roháčova ulice	obnova střechy	NE	30.000,- Kč
519 Havlíčkově náměstí	obnova střechy	ANO	30.000,- Kč
86 Havlíčkově náměstí	obnova střechy	ANO	30.000,- Kč
197 Česká ulice	střecha, fasáda	NE	60.000,- Kč
624 Na Náměti	obnova fasády	NE	30.000,- Kč
369 Anenské náměstí	obnova střechy	ANO	100.000,- Kč
48 nám. Národního odboje	restaurování	ANO	nerealizováno (20 tis.Kč)
37 Barborská ulice	obnova střechy	ANO	30.000,- Kč
185 Kollárova ulice	obnova střechy	ANO	30.000,- Kč
275 Václavské náměstí	obnova štítu	ANO	50.000,- Kč
557 Roháčova ulice	obnova střechy	NE	nerealizováno (30 tis.Kč)
521 Jánské náměstí	fasáda III. Etapa	ANO	40.000,- Kč
97 Palackého náměstí	oprava střechy	ANO	30.000,- Kč
586 Komenského náměstí	výměna oken	NE	50.000,- Kč
35 Lorecká ulice	statické zajištění	ANO	50.000,- Kč
Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci	restaurování, otláře	ANO	160.000,- Kč
66 Rejskova ulice	statické zajištění	ANO	50.000,- Kč
Celkem vyčerpano	---	---	950.000,- Kč

KATEDRÁLA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V SEDLCI, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : restaurování oltáře Patronů země české v kapli Patronů země České
Rejstříkové číslo : 32-3027 – památka UNESCO

Charakteristika památkové hodnoty

Klášteřínský kostel Nanebevzetí Panny Marie byl založen kolem roku 1300. Chrám má půdorys latinského kříže a je největší dochovanou stavbou (87 m délky) z přelomu 13. a 14. století. Stavba vychází z tradice severofrancouzské gotické architektury. Výsledná podoba pětিলodního chrámu je kompromisem mezi požadovanou cisterciánskou jednoduchostí a katedrální honosností.

Inventář kostela je převážně barokní, s řadou pozoruhodných obrazů od Petra Brandla, M. L. Willmanna a dalších autorů. Umělecká výzdoba je doplněna kamennými plastikami a řezbářskými díly pražského mistra M.V. Jäckela, jehož dílna působila v Sedlci více než 30 let.

OLTÁŘNÍ OBRAZ – PATRONI ZEMĚ ČESKÉ

Autor : Petr Brandl

Technika : olej na plátně

Datování : rok 1728

Rozměry : ovál – šířka cca 2 m , výška cca 3 m

Stav díla před restaurováním

Obraz byl v minulosti již restaurován, ale byl v nepříliš dobrém stavu. Obrazová plocha je mírně zborcena, barevná vrstva včetně vrstev podkladových se jevila jako relativně kompaktní. Lakové vrstvy byly minimálně ztmavlé, lokálně zkalené. Malba byla překryta poměrně silnou vrstvou povrchových nečistot. V ploše malby nebyly při běžné prohlídce zjištěny viditelně nevyhovující retuše, domalby či přemalby ani větší mechanická poškození.

Restaurátorský záměr

Průzkum ve vrstvách povrchových nečistot a ztmavlých laků, dopnutí plátna, vyrovnaní obrazové plochy, sejmutí povrchových nečistot, ztenčení lakových vrstev na optimální optickou hodnotu, odstranění případných nevyhovujících retuší a tmelů pocházejících z minulého restaurování, vytmelení defektů, imitativní retuš chybějících a rušivých partií, konzervace malby závěrečným pololesklým lakem.

OVÁLNÝ RÁMOVÝ ROZVILINOVÝ OLTÁŘ NESENÝ DVĚMA ANDĚLY

Autor : Jäcklova dílna

Technika : dřevorezba, leštěná běl, zlacené partie

Datování : rok 1700 – 1702

Stav díla před restaurováním

Dřevo rámu i obou soch bylo napadeno červotočem, vrstvy podkladu i leštěné běli a zlacení lokálně uvolněné od dřeva, místy v drobných částech odpadávající. Souvislejší trhliny ve dřevě projevující se i ve vrstvách povrchové úpravy bylo možné pozorovat na více místech jak na rámu tak i na sochách. Povrch rámu i soch byl překryt velmi silnou vrstvou povrchových nečistot.

Restaurátorský záměr

Bylo zapotřebí provést restaurátorský průzkum ve vrstvách depositů, zjištění míry napadení dřeva dřevokazným hmyzem, zjištění míry uvolnění vrstev běli a podkladu. Dále ošetření dřeva proti dalšímu působení dřevokazného hmyzu, případná petrifikace, upevnění uvolněných vrstev povrchové úpravy rámu i soch, sejmutí povrchových nečistot, vytmelení defektů, retuš a případné přeleštění povrchu.

NÁSTROPNÍ MALBY V KLENBĚ

Autor : J. T. Supper

Technika : fresco-secco

Datování : druhá polovina 18. století

Rozměry : cca 3,5 x 3,5 m

Stav díla před restaurováním

Malba byla v poměrně špatném stavu, barevná vrstva i vrstvy omítkové byly rozrušeny dlouhodobějším působením zatékající dešťové vody. Plochou malby procházelo množství menších i silnějších trhlin. Barevná vrstva byla zpráškovatělá a na mnoha místech odpadávající. Část malby včetně vrchních omítkových vrstev chyběla již úplně. Malba byla v minulosti již opravována. I z pohledu ze země bylo možné pozorovat množství retuší a rozsáhlejších domaleb resp. přemaleb.

Restaurátorský záměr

Bylo zapotřebí provést průzkum ve vrstvách povrchových nečistot, retuší a přemaleb, zjištění stavu omítkových vrstev, zpevnění barevné vrstvy, hloubkové zpevnění vrstev omítkových jak ve hmotě tak pomocí injektáže (dutiny). Dále případné odsolení v místech zasažených zatékající vodou, vytmelení defektů včetně hloubkového tmelení trhlin, odstranění nevhodných retuší a přemaleb, imitativní retuš poškozených částí a případná rekonstrukce nedochovaných partií.

<i>Celkové náklady vynaložené na opravu v roce 2006 činily</i>	6,418.413,- Kč
---	-----------------------

<i>Náklady na obnovu restaurování oltáře činily</i>	435.950,- Kč
--	---------------------

z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	160.000,- Kč
---	--------------

podíl vlastníka	275.950,- Kč
-----------------	--------------

Náklady na obnovu omítek interiéru, fasád a restaurování

z toho : příspěvek MK ČR z Programu záchrany arch. dědictví	2,960.000,- Kč
---	----------------

Náklady na restaurování fresky v křížení hlavní a příčné lodi

z toho : příspěvek Krajského úřadu	150.000,- Kč
------------------------------------	--------------

podíl vlastníka	2,872.463,- Kč
-----------------	----------------

Stav oltáře před restaurováním

KLÁŠTER SV. VORŠILY PODĚBRADOVA ULICE, KUTNA HORA

Druh obnovy : vnitřní oprava schodiště

Rejstříkové číslo : 24045/2-1043/A10

Charakteristika památkové hodnoty

První skupina Voršilek přišla do Kutné Hory v roce 1712 a začala hledat vhodné místo pro novostavbu kláštera. Jednání s kutnohorským magistrátem se protáhlo a teprve roce 1738 mohla stavba podle plánů významného barokního architekta Kiliána Ignáce Dientzenhofera skutečně začít. Stavba byla založena na čtvercovém půdorysu v jehož úhlopříčné ose měl být zbudován kostel, jehož věž architekt koncipoval jako svůj dosud největší projekt kopulovitého tvaru. Doba však takto velkolepému záměru nepřála, podařilo se postavit pouze dvě křídla klášterní budovy. Práce byly v roce 1743 z finančních důvodů zastaveny. Namísto monumentálního kostela byla v letech 1895 – 1901 zbudována pouze kaple při jihovýchodním křídle stavby. Klášter byl vybudován pro výchovu dívek, avšak v roce 1950 byly odsud řádové sestry vyhnány. Po roce 1989 byla budova opět navraceny řádu.

Popis opravy schodiště

Rekonstrukce bude probíhat ve vnitřním prostoru kláštera a jejím cílem bude obnovit původní využití kláštera, zachránit cenné architektonické prvky a zpřístupnit objekt veřejnosti. Jádrem obnovy bude zpřístupnění centrálního eliptického schodiště jako hlavního komunikačního prostoru školy, hlavního vchodu do budovy s přilehlým prostorem pro oddechový čas a rekonstrukce celého III. NP kláštera.

Jedná se o výměnu schodišťových stupňů mezi II. a III. podlažím, základní sanace omítek a štukových prvků, oprava a sanace původních dřevěných podlah, doplnění a obnova kovaného zábradlí.

Celkové náklady na obnovu v roce 2006 činily 3,049.790,30 Kč

z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	100.000,- Kč
příspěvek z Krajského úřad – FOP	70.000,- Kč
podíl vlastníka	531.468,- Kč
ostatní zdroje	2,348.322,30 Kč

Stav schodiště před opravou

OBJEKT čp. 521 JÁNSKÉ NÁMĚSTÍ, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova a restaurování fasády – III.etapa

Rejstříkové číslo : 10064/2-4174

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2006 činily</i>	547.485,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	40.000,- Kč
příspěvek KÚ – FOP	268.000,- Kč
podíl vlastníka	239.485,- Kč

Stav fasády před obnovou

II. PROGRAM ZÁCHRANY ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ V ROCE 2006

Přehled příspěvků MK ČR z Programu architektonického dědictví v roce 2006

<i>Památka</i>	<i>Majitel</i>	<i>Druh obnovy</i>	<i>Výše příspěvku</i>
Vlašský dvůr	Město Kutná Hora	oprava nádvoří a restaurování kašny	555.000,- Kč
Barokní sochy u Jezuitské koleje	Město Kutná Hora	restaurování	925.000,- Kč
Kostel Matky Boží Na náměti	Církev	rekonstrukce	1,850.000,- Kč
Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci	Církev	obnova omítek interiéru a fasád	2,960.000,- Kč
<i>Celkem</i>			<i>6,290.000,- Kč</i>

VLAŠSKÝ DVŮR, HAVLÍČKOVO NÁMĚSTÍ 552, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : oprava nádvoří a restaurování kamenné kašny na nádvoří

Rejstříkové číslo : 11747/2-1043/A2 - NKP

Charakteristika památkové hodnoty

Po celá staletí byl Vlašský dvůr střediskem hospodářské moci státu, byla zde královská mincovna a sídlo panovníka při jeho pobytu v Kutné Hoře. Vlašský dvůr vznikl pravděpodobně ve druhé polovině 13. století. Nedaleko původní stavby – opevněného hrádku – vedle důležitá obchodní stezka, tzv. haberská stezka spojující Čechy s Moravou. K novému využití opevněného objektu dochází až koncem 13. století, kdy je zde na bezpečném místě (hornické osady nebyly nijak opevněny) skladována stříbrná ruda a je zde zřízeno sídlo královského úředníka, dohlízejícího na těžbu.

Vhodná poloha přímo na okrajích těžebního pásma, tedy u zdroje suroviny, předurčila opevněné místo za sídlo centrální mincovny. Ta tu také byla postupně během první třetiny 14. století zbudována. Spolu s ní vzniklo sídlo mincovních a horních úřadů i královská rezidence sloužící panovníkovi při častých pobytech přímo u zdroje bohatství. V roce 1300 vydal český král Václav II. moderní horní zákoník *Ius regale montanorum*. Tato syntéza horního práva s konkrétními předpisy dala základy veškerému důlnímu podnikání. Do Vlašského dvora byly počátkem 13. století na základě mincovní reformy provedené českým králem Václavem II. soustředěny všechny mincovny pracující do té doby v Praze, Brně, Jihlavě a jiných městech. K realizaci mincovní reformy, jejímž cílem byla ražba nové hodnotné mince za účelem odstranění dosud panující nejednotnosti měny, byli přizváni z Florencie italsí specialisté. Po nich byl objekt i pojmenován. Ražba nové mince, tzv. Pražského groše, byla zahájena v Praze, odkud byla poměrně rychle přenesena do Kutné Hory. V přízemí Vlašského dvora vzniká razírna – *preghaus* a nacházejí tu své místo i paprsčité uspořádané kovářny – *šmitny*, kde se kov k ražení mincí tvaroval.

Přestavba Vlašského dvora, prováděná koncem 14. století pražskou stavební hutí, změnila markantně vzhled celého objektu. Tehdy byla panovnická rezidence rozšířena o nové prostory s pokladnicí umístěnou pod nově zbudovanou kaplí. Dodnes se zde zachovaly silně okované dveře a nápis vytesaný v kamenné ostění „*Noli me tangere*“ (Nedotýkej se mne).

V bezprostřední blízkosti Vlašského dvora bydlel od konce 15. století i nejvyšší mincmistr, který dozoroval na ražbu mincí. V nově postaveném královském paláci pobývali často i čeští králové zejména Václav IV. a Vladislav Jagelonský, který byl v roce 1471 ve Vlašském dvoře korunován na českého krále. V roce 1547 končí ražba pražského groše, který se v podmínkách cenové revoluce přežil a je nahrazen tolařem.

V souvislosti s úpadkem kutnohorského dolování byla v roce 1727 činnost zdejší mincovny zrušena a stavba využívána k nejrůznějším účelům chátrala, její stav byl kritický a nechyběly ani hlasy volající po zboření. Doba barokní kromě několika drobnějších detailů přidala roku 1739 již jen kašnu na nádvoří. Koncem 19. století tehdejší radnice rozhodla o přestavbě, současná podoba je dílem přestavby původního gotického objektu v letech 1893 – 1897, kterou vedl proslulý architekt Ludvík Lábler, současně stavbyvedoucí přestavby chrámu sv. Barbory a dalších historických objektů v Kutné Hoře. Z původního Vlašského dvora se zachovala částečně dispozice, prostory tzv. mince, Vysokého domu a kaple. I přes tyto zásahy patří Vlašský dvůr k nejvýznamnějším kutnohorským památkám. Novogotická rekonstrukce pak náleží k učebnicovým ukázkám péče o památky před více jak sto lety.

Zasedací síň

Součástí královské rezidence byl reprezentační sál, který vznikl pře přestavbě před rokem 1400 spojením menších prostor. Na konci 19. století byl nově rekonstruován včetně stropu. Na paměť významných událostí, které se zde odehrály, vznikly kolem roku 1900 nástěnné malby (vydání horního zákoníku a korunovace Vladislava Jagelonského).

Kaple

Královská kaple, zasvěcená patronu české země sv.Václavovi a později i sv.Ladislavovi, patronu uherského království, vznikla v roce 1386 a patří k vrcholům české gotické architektury. Z královského paláce byla původně přístupná po dřevěné pavlači, původně sloužila jako soukromá kaple krále Václava IV. Po rekonstrukci byla v roce 1904 vyzdobena secesními malbami Františka a Marie Urbanových. Oltáře byly sestaveny z částí oltářů zhotovených před rokem 1497.

Stav před opravou

Nádvoří Vlašského dvora, prohlášeného NKP, bylo vydlážděno do současné podoby při rozsáhlé puristické obnově na přelomu 19. a 20. století. Později dílčími zásahy, při opravách inženýrských sítí či snaze vytvořit podium před kaplí byla úprava porušena. Další poškození byla způsobena těžkým provozem při zavážení paliva pro vytápění objektu. Také obnova zeleně ve středu nádvoří i restaurování kašny vyvolává potřebu opravit související plochy dvora. V průjezdu bývala dřevěná dlažba, která zanikla a byla nahrazena dlažbou žulovou.

Kamenná kašna stojící uprostřed nádvoří je barokního tvaru čtyřlístu. Je zdobena bronzovou sochou havíře stojícího na skalce uprostřed nádrže. Je nedílnou součástí Vlašského dvora, prohlášeného NKP. Kašna je poškozena mrazem i sedáním jednotlivých prvků. Koroze spojujících prvků i nevhodné cementové tmely způsobují další poruchy kamenných částí. Plastika je na povrchu v místech stékání vody pokryta výluhy solí. Přívod i odvod vody je poškozený. Restaurování je součástí postupné opravy celého objektu i nádvoří.

Popis opravy

Byla provedena oprava stávající úpravy s dílčími korekcemi v místě před kaplí, kde byly odstraněny novodobé zásahy z 2. poloviny 20.století a byly zde v nové dlažbě provedeny emblémy připomínající význam Vlašského dvora v našich dějinách. Stávající dlažby byly opraveny a doplněny shodným materiálem, ve středu dvora v okolí kašny byla provedena nepojízdná mlatová plocha, kde byly vysazeny 4 stromy – lípy. Rovněž byla provedena dílčí úprava spádování k zajištění odtoku vody s úpravou roštů vpustí. Průjezd byl vydlážděn novou dlažbou z dřevěných kostek.

U kamenné kašny byly provedeny sondáže založení kašny i vodoinstalačního zařízení, průzkumy jednotlivých částí kašny i průzkumy materiálové. V restaurátorském záměru bylo navrženo vyrobení částí poničeného stupně, čištění, konzervace, odstranění nevhodných tmelů a vegetace. Dále byla provedena konsolidace, nové vyspárování, nahrazení nevyhovujících korodujících spon a čepů novými z nekorodujícího materiálu. Byla demontována a restaurována bronzová plastika sochy havíře. Dále byla provedena stabilizace základů s věncem a základem pro stupeň i nové kanalizace. Restaurování kašny a obnova rozvodu vody i pořízení osvětlení bylo potřebné a navazuje na několikaletou postupnou obnovu exteriéru Vlašského dvora.

Celkové náklady na obnovu v roce 2006 činily

2,653.850,50 Kč

z toho : příspěvek z programu záchrana arch.dědictví MK ČR 555.000,00 Kč

prostředky z rozpočtu města

2,098.850,50 Kč

BAROKNÍ SOCHY NA PARAPETNÍ ZDI U JEZUITSKÉ KOLEJE, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : restaurování

Rejstříkové číslo : 29963/2-1043/A9/6

Sousoší svatého Františka Xaverského

Autor : František Baugut

Sloh / datování : vrcholný barok rok 1708-1709

Materiál / technika : biodetrický kutnohorský vápenec, tesaný, pravá socha Ameriky – kopie
tesaný pískovec lokality Božanov z roku 1993

Rozměry : výška cca 530 cm

Popis sousoší

Sousoší, označené v řadě souboru soch před Jezuitskou kolejí číslem 8s, je umístěno na třídielném soklu mírně vystupujícím před úroveň poprsní zdi. Ve výši zdi na profilované podnoži je mohutný podstavec válcového půdorysu s volutovými křídly po stranách, pojednanými rostlinným dekorem a s nápisy v zrcadlech, krytý prolamovanou bohatě profilovanou římsou, nad ní je menší dvoudílný podstavec sochy světce. Svatý František v mírném kontrapostu je spodobněn v řádovém rouše a ornátu, s gestem rukou položených na prsou. Na krycí římsě při rozích podstavce sochy světce jsou čtyři sedící putti s indiánskými sukénkami a čelenkami. Pravé zadní putto drží Františkův klobouk, levé zadní putto má ruku ve zbožném gestu na prsou a přes ni přehozenou roušku, levé přední putto drží rozevřenou knihu, pravé přední putto pak křížifix. Po stranách pospané centrální kompozice v úrovni poprsní zdi jsou osazeny dvě alegorické sochy. Vpravo socha indiána – Amerika, v suknici a plášti s toulcem šípů, vlevo alegorie Asie – postava s turbanem v tureckém oděvu.

Vyhodnocení průzkumu

Pokud bude rozhodováno o soše, která by měla být jako první nahrazena kopií sekanou v přírodním kameni, měla by být vybrána alegorická postava Asie.

Sousoší svatého Ignáce z Loyoly

Autor : František Baugut

Sloh / datování : vrcholný barok rok 1710-1711

Materiál / technika : biodetrický vápenec, tesaný

Rozměry : výška cca 540 cm

Popis sousoší

Sousoší označené v řadě souboru soch před Jezuitskou kolejí čísle 6s, je umístěno na třídielném soklu mírně vystupujícím před úroveň poprsní zdi. Ve výši zdi na profilované podnoži je mohutný polygonální podstavec křížového půdorysu s volutovými křídly po stranách, pojednanými rostlinným dekorem a s nápisy v zrcadlech, krytý prolamovanou bohatě profilovanou římsou, nad ní je menší dvoudílný podstavec sochy světce. Svatý Ignác v mírném kontrapostu je spodobněn v řádovém rouše a ornátu s gestem rukou položených na prsou. Na krycí římsě při rozích podstavce sochy světce jsou čtyři sedící andělci s atributy Bible, helmice, biretu a šerpy. Po stranách popsané centrální kompozice v úrovni poprsní zdi jsou osazeny dvě sochy. Vpravo ženská postava s kadidelnicí, vlevo postava s korunou na hlavě a rohem hojnosti.

Vyhodnocení průzkumu

Sousoší sv. Ignáce z Loyoly patří k nejvíce poškozeným dílům z celého souboru. Provedený zásah opět odkládá nutnost náhrady originálu v exteriéru provedenou kopií. Další komplexní zásahy spojené s doplňováním tvarosloví, byť prováděné na té nejvyšší profesionální úrovni jsou z památkového i etického hlediska degradující.

Sousoší svaté Anny

Autor : František Baugut

Sloh / datování : barok / rok 1714 (určeno chronogramem)

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 5 m

Popis sousoší

Sousoší tvoří postava sv.Anny, která pohlíží na drobnou Pannu Marii stojící vlevo. Obě světice stojí na oblaku z něž vystupují dvě hlavičky andílků. Před oblakem leží dva andílci přidržující oválné štítky. Tento výjev je umístěn na členitém, bohatě zdobeném podstavci. Po stranách dříku podstavce stojí dva andělé se zdobenými oválnými štíty.

Sv. Anna je zahalena v řasnatý šat, který si pravou rukou přidržuje. Levou ruku má na prsou a svůj pohled směřuje k panně Marii. Štíhlá postava Panny Marie je rovněž oděna v řasené roucho. V pravé ruce drží zavřenou knihu a vzhlíží k Anně. Svoji výškou sahá sv. Anně do pasu. U nohou světic leží dva nazí andílci opření o oválné štítky.

Soklová část podstavce se výškově shoduje s poprsní zdí. Dřík je v čelní části ozdoben nápisovou deskou rámovanou festonem. Mezi obloukovitě prohnutou prolamovanou římsou ukončující podstavec a nápisovou deskou vystupuje rivalit s mušlí. Po stranách rozšiřují podstavec volutové konzoly zdobené rostlinným dekorem.

Po stranách podstavce stojící andělé jsou zahaleni zřasenými drapériemi. Stojí v kontrapostu a oběma rukama přidržují květinovým dekorem zdobené oválné štíty. Pravý anděl sleduje výjev odehrávající se na vrcholu podstavce, levý se dívá směrem k divákovi.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Sousoší svatého Floriána

Autor : František Baugut

Sloh / datování : barok / rok 1711 (určeno chronogramem)

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 6 m

Popis sousoší

Sousoší tvoří postava sv.Floriána se dvěma andílkami po stranách umístěná na pilířovém podstavci, po obou stranách podstavce jsou dva andělé nesoucí štíty.

Postava světce je zobrazena v běžném ikonografickém pojetí – v oděvu římského vojáka s přilbou na hlavě. Pod nohama světce je hořící dům, který hasí vodou vytékající z vědra ve světcově pravé ruce. Levou rukou přidržuje kopí s praporem. Po obou stranách hořícího domu jsou drobné postavičky andílků. Andílek vpravo nese v rukou vědro a pomáhá hasit požár, andílek vlevo nese atribut světce – mlýnský kámen.

Podstavec má převýšenou soklovou část, která se výškově shoduje s poprsní zdí. Kubický dřík podstavce je v čelní části a po stranách zdoben zrcadly s vykrajovanými rohy. V čelním zrcadle je umístěn latinský text a chronogram. Dřík podstavce je završen profilovanou římsou s pravoúhle vykrajovanými rohy. Vedle dříku podstavce stojí dva andělé s oválnými štíty s nápisy. Oba andělé jsou zahaleni v řasný šat. Pravý anděl levou rukou přidržuje štít a pravou má volně položenou na hrudi. Hlavu má mírně skloněnou vpravo. Levý anděl pravou rukou přidržuje štít a levou má položenou na hrudi.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Sousoší svatého Františka Borgii

Autor : neznámý

Sloh / datování : barok / rok cca 1740

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 6 m

Popis sousoší

Sousoší tvoří postava sv. Františka Borgii se dvěma anděly po stranách umístěná na zdobeném podstavci, po obou stranách podstavce jsou dva obelisky završené lebkami.

Světec je zde vyobrazen stojící na drobném soklu s mírně nakročenou levou nohou. Je natočen vlevo k andělu nesoucímu štít. Světec je oděn v jezuitské řádové roucho. V pravé ruce drží biret a levou má v gestu vyznání položenou na srdci. U světcových nohou leží odznaky jeho kariéry – klobouk a koruna.

Klečící anděl po světcově pravici vzhlíží vzhůru k Františkovi. Levou ruku má položenou na prsou, pravou přidržuje u nohou opřený oválný štít s reliéfem Panny Marie Sněžné. Anděl vlevo také vzhlíží vzhůru ke světci jemuž ukazuje pozvednutý oválný štít s reliéfem kalicha a hostie. Oba andělé jsou zahaleni v bohatě řasené roucha.

Podstavec na němž je tento výjev umístěn je ozdoben atributy smrti a pomíjivosti pozemského života (lebky, kosti). Na přední části dříku podstavce je reliéf vyobrazující lebku s korunou a královskými insigniemi. Po obou stranách soklu dotvářejí ikonografii smrti jehlancovité obelisky zdobené zkříženými kostmi a lebkami.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Sousoší svatého Karla Velikého

Autor : František Baugut

Sloh / datování : barok / rok 1713 (určeno chronogramem)

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 550 cm

Popis sousoší

Sousoší tvoří stojící postava panovníka, válečníka a obránce církve Karla Velikého umístěná na pilířovém podstavci. Po obou stranách podstavce jsou umístěni dva sedící andělé přidržující zdobené štíty. Karel Veliký je zobrazen jako zakladatel a císař Svaté říše římské, je oděn v brnění a plášť, na hlavě má císařskou korunu. V levé ruce drží královské jablko a pravou ruku třímající žezlo má položenou na prsou. Po stranách u jeho nohou leží atributy jeho vojenského života . praporec, bubny, dělo a vpředu přilbice.

Podstavec má převýšenou soklovou část, která se výškově shoduje s poprsní zdí. Dřík podstavce je tvořen kvádrem, v horní části po stranách rozšířeným volutovými konzolami. Dřík podstavce je v horní části zakončen profilovanou římsou, jež je ve středu převýšena a vyzdobena kartuší. Zrcadlo v přední části dříku podstavce, stejně jako štíty andělů po stranách, bylo opatřeno nápisem, jehož znění se dochovalo pouze v literatuře. Andělé po stranách podstavce jsou zde vyobrazeni symetricky jako sedící figury zahalené drapérií pozvedající svůj pohled vzhůru. Oba přidržují volutami a rostlinným dekorem zdobené štíty.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Sousoší svatého Josefa Kalasanského

Autor : neznámý

Sloh / datování : barok /cca rok 1740

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 6 m

Popis sousoší

Sousoší tvoří postava sv. Josefa Kalasanského stojícího na drobném soklu vedle nějž stojí andělek se štítem. Tento výjev je umístěn na pilířovém podstavci. Po stranách podstavce stojí dva andělé – štítonoši.

Světec je oděv v řádové roucho a plášť. Stojí s hlavou mírně skloněnou vpravo ke krucifixu, který drží v obou rukou. U paty drobného soklu ve tvaru kvádru, na němž světec stojí, jsou umístěny odznaky světské moci – královské jablko a koruna. Po pravé straně soklu stojí andělek s hlavou zakloněnou a pohledem směřujícím vzhůru ke světci. Andělek oběma rukama přidržuje malý štít.

Podstavec má převýšenou soklovou část, která se výškově spojuje s poprsní zdí. Dřík podstavce je tvořen kvádrem po stranách rozšířeným konzolami zdobenými květinovými motivy. Na čelní straně dříku podstavce je reliéf erbu rodu Trauttmansdorfů. Dřík podstavce je v horní části zakončen profilovanou římsou v čele obloukovitě převýšenou a v rozích prolamovanou. Po stranách dříku podstavce stojí dva andělé zahalení v bohatě řasenou drapérii. Pravý anděl stojí v kontrapostu s hlavou mírně nakloněnou vlevo a pohledem směřujícím k nebesům. Levou ruku má položenou na hrudi, pravou rukou přidržuje štít opatřený latinským textem. Levý anděl má hlavu mírně skloněnou vpravo a svůj pohled také směřuje k nebesům. Štít s latinským textem přidržuje oběma rukama.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Sousoší svatého Václava

Autor : František Baugut

Sloh / datování : barok / rok 1716 (určeno chronogramem)

Materiál / technika : sekaný mušlový vápenec

Rozměry : výška cca 7 m

Popis sousoší

Sousoší tvoří postava sv. Václava stojícího na drobném soklu. Po stranách soklu jsou dva andělé a v čele před soklem leží lev. Tento výjev nese bohatě zdobený podstavec. Po stranách podstavce stojí dvě postavy, vlevo sv. Ludmila a vpravo sv. Vít.

Sv. Václav stojí k kontrapostu s pravou nohou mírně nakročenou, trup a hlavu má natočenou doprava. Světec je oděv v brnění a přes ramena má přehozen plášť a na hlavě má posazenou knížecí korunu. V levé ruce drží praporec. Stojí na drobném soklu v horní části rozděleném na dva stupně.

V čele před soklem leží lev a po stranách stojí dva andělé. Oba andělé jsou zahaleny ve splývavý bohatě řasený šat. Levý anděl má hlavu nakloněnou vpravo a vzhlíží vzhůru ke světci. Oběma rukama drží štít s reliéfem moravské orlice. Pravý anděl má hlavu natočenou vlevo a také vzhlíží vzhůru ke světci. Oběma rukama nese staroboleslavské paládium – reliéf Panna Marie s Ježíškem. Tento výjev je umístěn na masivní, bohatě zdobený, pilířový podstavec. Soklová část podstavce sahá do výše poprsní zdi. Dřík podstavce je po stranách rozšířen konzolami s volutami zdobenými motivem vinné révy. V čele je dřík podstavce vyzdoben reliéfem zobrazujícím zavraždění sv. Václava. Sokl je zakončen prolamovanou vlnovitě prohnutou římsou, na které je uprostřed umístěna kartuš s nápisem.

Po levé straně podstavce stojí esovitě prohnutá socha sv.Ludmily. Světiče je zahalena v plášti, který si pravou rukou přidržuje, na hlavě má knížecí korunu. Hlavu má natočenou vpravo s pohledem směřujícím vzhůru k soše sv. Václava. Levou rukou drží cíp šátku, který má kolem krku a poukazuje tak na nástroj svého umučení

Po pravé ruce podstavce stojí socha sv.Víta. Světec je oděn ve splývající šat sahající ke kolenům, přes ramena má přehozen plášť a na hlavě má korunu. Hlavu má natočenou vlevo a svůj pohled rovněž směřuje k postavě sv. Václava. Levou rukou přidržuje plášť, pravou rukou drží knihu, na které stojí kohout. Trojúhelníkovou kompozici sousoší doplňují po stranách andělé nesoucí štíty s vyobrazením Kosmy a Damiána.

Vyhodnocení restaurování

Další komplexní restaurátorský zásah v budoucnu již nelze doporučit. Památka se nachází ve stadiu, kdy je nutné uvažovat o jejím deponování mimo povětrnostní vlivy a o náhradě originálu kopií.

Popis restaurování všech sousoší

Cílem restaurování značně poškozených a cenných sousoší byla jejich záchrana ve stadiu urychleného rozpadu způsobeného pokročilou korozí původního kamenného materiálu. Dále bylo žádoucí a dle výchozí situace v souladu s autenticitou možné konzervovat památku ve stávajícím již historicky pozměněném vzhledu. Při získání maxima historických informací byla během zásahu i při konečné prezentaci respektována autentická hmotná podstata památky. Rekonstrukce chybějících částí je provedena dle dosažitelných vzorů s využitím starší fotodokumentace, plastické doplňování soch, architektonických prvků a dekoru plně akceptuje původní tvarosloví. V místech kde nebylo možné jasně identifikovat původní tvarosloví nebyl tvar doplňován. Trhliny byly zajištěny injektáží, spárování obnoveno, místa ohrožená zatékáním srážkové vody zajištěna funkčními tmely.

Byla provedena konsolidace kamenného materiálu, ochrana památky proti působení mikroflóry a škodlivých atmosférických vlivů, zajištění hydrofobizací. Konečné estetické vyznění je dosaženo citlivou plastickou a barevnou lazurní a lokální retuší. Písmo v nápisových zrcadlech nebylo v této etapě obnovováno. Ze zrcadel s nápisy byly sejmuty pausy pro budoucí obnovu nápisů.

Režim památky

Nejdůležitějším činem, kterým Město Kutná Hora, přispělo k zachování památky je nedávné prořezání stromu v těsné blízkosti. Nyní je nutné nezanedbat tuto údržbu i v letech budoucích. K zachování sochařské památky je třeba provést odbornou prohlídku v jarních měsících následujícího roku s případným odstraněním drobných poškození, která se mohou projevit v zimním období způsobená charakterem závažného stavu kamenného materiálu, jehož životnost již dávno překročila svůj zenit.

Jelikož se jednalo o rozsáhlé a finančně nákladné restaurování, byla realizace celé akce provedena v letech 2005 – 2006.

V roce 2005 bylo zrestaurováno 5 sousoší (sousoší sv.Jana Nepomuckého, sv.Barbory, sv.Ludvíka, sv.Isidora, sv.Josefa Pěstouna), 2 dekorativní vázy a cca 30 bm parapetní zdi.

<i>Celkové náklady na restaurování v roce 2005 činily</i>	<i>2,099.999,30 Kč</i>
z toho : příspěvek z programu záchrana arch. dědictví MK ČR	1,999.999,30 Kč
prostředky z rozpočtu města	100.000,- Kč

V roce 2006 bylo zrestaurováno 8 sousoší (sousoší sv.Františka Xaverského, sv.Ignáce z Loyoly, sv.Anny, sv.Floriána, sv.Václava, sv.Františka Borgii, sv.Karla Velikého, sv.Josefa Kalasanského), 8 dekorativních váz a parapetní zeď ve zbývajícím délce 100 bm.

<i>Celkové náklady na restaurování v roce 2006 činily</i>	<i>3,376.022,90 Kč</i>
z toho : příspěvek z programu záchrana arch. dědictví MK ČR	925.000,- Kč
prostředky z rozpočtu města	2,451.022,90 Kč

KOSTEL MATKY BOŽÍ NA NÁMĚTI, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková rekonstrukce

Rejstříkové číslo : 14664/2-1043/A6/1

Majitel : církev

Charakteristika památkové hodnoty

Ke vzniku tohoto kostela se váže jedna z nejpůsobivějších místních pověstí, podle které v sousedství býval rudní trh a od nepanšti zde rudokožci vykupovaly od těžařů stříbrnou rudu. Kousky rudy spadlé na zem byly nametány, schraňovány a z takto získaného stříbra zaplácena stavba kostela.

Vedle kostela sv. Jakuba náleží k nejstarším kamenným svatyním, byl postaven ve druhé polovině 14. století, byť některé prvky mohou ukazovat i k době starší. Mnoho znaků z období vrcholné gotiky setřel požár v roce 1470. Po něm byla vystavena nová věž a zaklenuta kostelní loď. Při opravách byl vybaven i interiér, především pozdně gotickým sanktuáři Matyáše Rejska z r. 1504 a mimořádně hodnotnou kazatelnou, která se dochovala do dnešní doby. V Rejtově stavební huti ji po roce 1513 vytvořil Wendel Rosskopf a vdechl ji virtuózní technické zpracování i dramatickou dekorativnost. Pod baldachýny se nachází již poněkud méně hýřivé sochy církevních otců od jinak neznámého mistra Augustina.

Roku 1735 našel v kostele P. Marie Na Náměti poslední odpočinek významný malíř českého baroka Petr Brandl, který poslední rok života trávil v Kutné Hoře.

Popis provedených prací

V roce 2006 pokračovaly práce na obnově kamenného pláště věže. Bylo provedeno statické zajištění, zrestaurován kámen, okenní výplně.

Celkové náklady byly ve výši 3,709.000,- Kč

z toho :	příspěvek z Programu záchrana arch.dědictví MK ČR	1,850.000,- Kč
	příspěvek Krajského úřadu – FOP	250.000,- Kč
	podíl vlastníka	1,609.000,- Kč

IV. VÝZNAMNÉ OBNOVY V ROCE 2006

CHRÁM SVATÉ PANNY BARBORY, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková rekonstrukce
Rejstříkové číslo : 33635/2-1043/A4/1 – NKP
Majitel objektu : církev

Charakteristika památkové hodnoty

Počátky chrámu se ukrývají v papežských listinách, bulách, jejichž řada začíná povolením stavby v roce 1381. Stavební práce začaly roku 1388 na ostrohu za městskými hradbami s impozantním výhledem na údolí říčky Vrchlice a výchozy nejbohatšího důlního pásma oselského. Chrám byl budován z velké části pod patronací horníků a byl proto zasvěcen jejich ochranitelce, svaté Panně Barboře.

Stavba se měla svou honosností vyrovnat pražské Svatovítské katedrále. Budování chrámu probíhalo v několika etapách a do značné míry souviselo s prosperitou zdejších dolů. Vlivem nejrůznějších událostí byly práce několikrát přerušeny a od jejich zahájení do definitivního dokončení v roce 1905 uběhlo více než 500 let.

Bohatá Kutná Hora se vždy snažila vyrovnat Praze a není náhodou, že se na stavbě podíleli i pražští stavitelé. Prvním projektantem chrámu se stal Jan Parlér – syn stavitele Svatovítské katedrály Petra Parléra. Shoda architektury Svatobarborského chrámu s pražským Svatovítským chrámem není tedy náhodná. Nejstarší část s věncem ochozových kaplí napodobuje rozvržení francouzských katedrál. Původně budované trojlodí bylo však poměrně rychle rozšířeno o široké vnější lodi. S příchodem husitských válek je stavba na více než šedesát let přerušena, avšak ještě před jejich vypuknutím se projevují značné finanční potíže a začíná být zřejmé, že původní záměr nebude možné splnit. Od roku 1482 stavba znovu ožívá – pracují zde místní stavitelé, kteří víceméně plní stavební program svých předchůdců. Opravdovým zlomem bylo působení pražských mistrů – zprvu stavitele Matyáše Rejska a po něm královského architekta Benedikta Rieda.

Matyáš Rejsek, původním povoláním učitel rýsování na pražské Týnské škole, později člen kamenického cechu, proslul jako vynikající stavitel, ale i jako dekorátér. Jeho jméno je spojeno se stavbou Pražské brány v Praze a své umění uplatnil i zde. Zaklenul chrám, dostavěl triforium a stavbu doplnil množstvím zdobných kamenických prací.

Příchod jeho nástupce Benedikta Rieda do Kutné Hory v roce 1512 znamenal pro stavbu řadu radikálních změn. Riedl byl stavitelem velkých, opticky sjednocených prostorů (jím zaklenutý Vladislavský sál Pražského hradu je největším světským jednolodním prostorem v Evropě). Riedl odvážně změnil zamýšlené pětিলodní znovu na trojlodí, které uzavřel monumentální klenbou s krouženými žebry. Podnes existuje nikoliv neopodstatněný názor, že v Kutné Hoře použil svůj nerealizovaný projekt pro zaklenutí Svatovítské katedrály. Podle Riedlova projektu se stavělo i po jeho smrti.

Spolu s poklesem těžby stříbra pozvolna vysychaly i finanční zdroje, a tak byl v roce 1558 chrám uzavřen provizorní zdí. Stalo se tak v době zatopení nejbohatšího, tzv. oselského pásma.

V roce 1626 byl chrám předán do správy jezuitů a do značné míry barokizován. Více jak tři sta let zůstává tato jedinečná památka nedokončena. V roce 1884 přistupuje město na podnět místního archeologického spolku Vocel k další stavbě ukončené definitivně v roce 1905. Do zařízení chrámu patří vedle barokních uměleckých děl sanktuárium z roku 1510 pocházející z dílny Matyáše Rejska (umístěno v kněžišti) a pozdně gotické chórové lavice zdobené řezbami mistra Jakuba Nymburského z let 1480 – 1490 aj.

Pozoruhodné a zcela ojedinělé ve středověkém umění jsou zde i pozdně gotické fresky s báňskou tematikou v některých kaplích. Nejhodnotnějšími freskami jsou ale fresky v hrobní kapli místního podnikatele Michala Smíška z Vrchovišť (Příchod královny ze Sáby, Trajánův soud, Kumská Sibyla aj.).

Malby zde provedené patří k nejlepším nástěnným malbám pozdní gotiky. Je patrná souvislost maleb s nizozemským malířstvím. Mistr Smíškovy kaple byl zřejmě dvorským umělcem. V Hašplířské kapli jsou tématy nástěnných maleb práce u rumpálu (hašplu), výkup rud a podobně. Výzdobu Hašplířské kaple vytvořil malíř vycházející z prostředí jihočeského malířství seznámený s prací v dolech.

Malby v Mincířské kapli znázorňují techniku středověké ražby mincí. Je zde patrný pokus o znázornění konkrétní osoby pregéře, jehož jméno se ve zlomcích zachovalo.

Z bývalých hradeb u chrámu se nám otevírá panoramatický pohled do údolí říčky vrchlice i na město směrem k bývalému Sedleckému klášteru.

Popis provedených prací

V roce 2006 byl z podstatné části opraven úsek presbyteria. Bylo provedeno statické zajištění opěrného systému, zrestaurovány kamenné prvky, vitrajová okna, obnoveny střechy. Současně byly provedeny opravy interiéru kleneb presbyteria – (statické zajištění, restaurování kamene, restaurování maleb).

Celkové náklady v roce 2006 na opravu chrámu byly ve výši 37,000.000,- Kč.

JEZUITSKÁ KOLEJ, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková rekonstrukce

Rejstříkové číslo : 29963/2-1043/A9

Majitel objektu : Krajský úřad Středočeského kraje

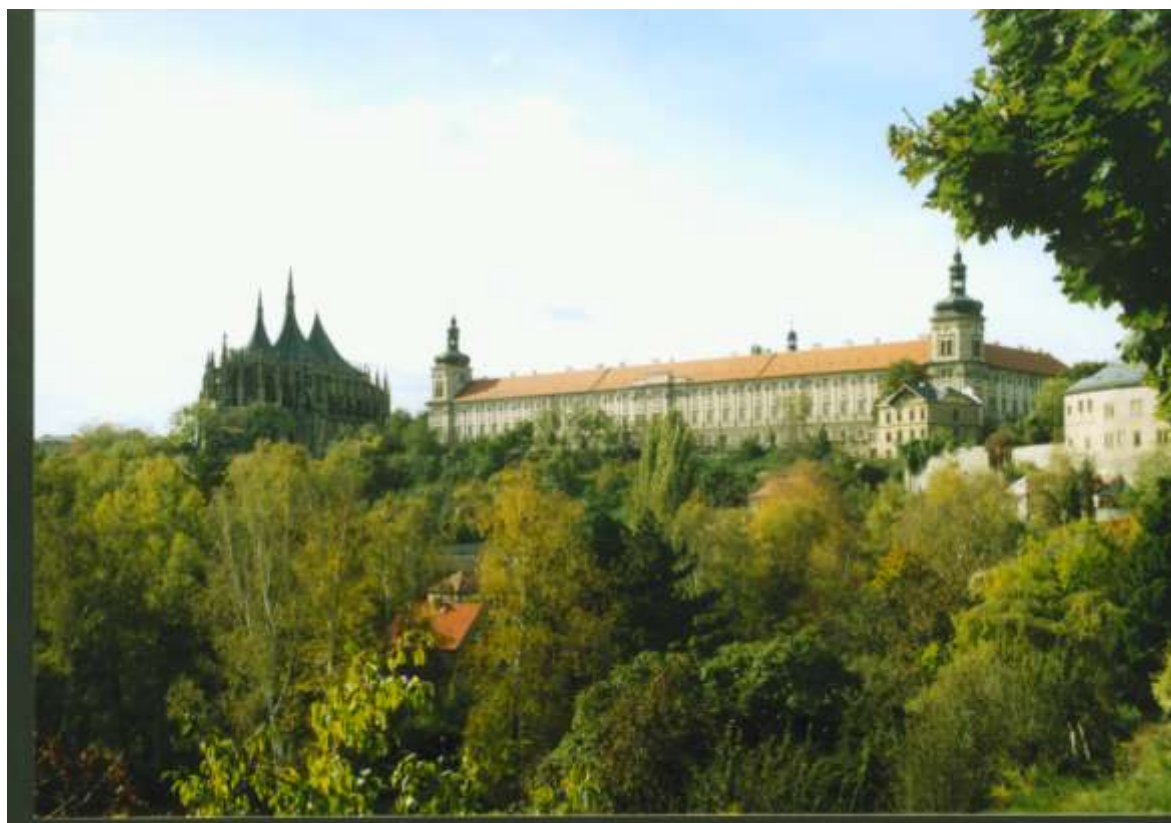
Charakteristika památkové hodnoty

V roce 1626 přicházejí do Kutné Hory jezuité, řád měl na starosti především výchovu dětí a mládeže. Proto byla u chrámu sv.Barbory v letech 1667 – 1700 vybudována kolej podle návrhu italského architekta Domenica Orsiho. Ten pracoval především pro řeholní řády a patřil k nejvýznamnějším architektům působícím v Čechách po třicetileté válce.

U koleje zvolil půdorys písmene F připomínající habsburské panovníky Ferdinanda II. a Ferdinanda III. Architektura je poměrně strohá, jak velela jezuitská řehole, jen průčelí připomíná raně barokní italské paláce. Z původních tří věží musela být středová v polovině 19. století ze statických důvodů snesena.

Jezuité zde naplnili myšlenku spojení sídla řádu se sídlem světské moci – s nedalekým Vlašským dvorem, sídlem královské mincovny a vysokých úředníků. Pojítkem byl nově vybudovaný příchod k chrámu sv.Barbory na způsob mostu. Na uměle navršenou terasu bylo v letech 1680 – 1716 osazeno 12 sousoší světců (třinácté sousoší Jana Nepomuckého bylo osazeno později). Autorem soch byl František Baugut. Na soklech jsou uvedena i jména. Nápis sloužily i jako chronogramy. Podle nich je možno zjistit dobu vzniku sochy či datum nějaké významné události.

Celkové náklady na opravu v roce 2006 činily 20,000.000,- Kč

III. GRANTOVÉ PROGRAMY NADACE „Kutná Hora – památka UNESCO“

Nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“ se zabývá zejména podporou k zachování kulturního dědictví a genia loci historického města Kutné Hory, dokumentací stavebního vývoje památkových objektů a zprostředkování kontaktů mezi veřejností a odborníky v památkové péči a je významným partnerem vlastníků při záchranách historických památek.

Nadace se podílí v rámci partnerství na těchto projektech v roce 2006:

1) Oprava chrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře

V roce 2006 byl z podstatné části opraven úsek presbyteria. Bylo provedeno statické zajištění opěrného systému, zrestaurovány kamenné prvky, vitrajová okna, obnoveny střechy. Současně byly provedeny opravy interiéru kleneb presbyteria – (statické zajištění, restaurování kamene, restaurování maleb).

Celkové náklady v roce 2006 na opravu chrámu byly ve výši 37,000.000,- Kč.

2) Oprava kostela Matky Boží Na Náměti v Kutné Hoře

V roce 2006 pokračovaly práce na obnově kamenného pláště věže. Bylo provedeno statické zajištění, zrestaurován kámen, okenní výplně.

Celkové náklady byly ve výši 3,709.000,- Kč

3) Příprava projektu záchrany kostela Nanebevzetí Panny Marie v Gruntě

V rámci partnerství s Římskokatolickou farností nadace iniciovala projekt pro záchranu unikátního kostela v nedaleké obci Grunta. Projekt byl podán na získání finančních prostředků z fondů EHP, Norsko.

Nadace má i vlastní grantové programy na obnovu památek v Kutné Hoře, jsou to :

- „Obnova původních vchodových dveří, vrat a oken“
- „Restaurování kamenných portálů a ostění“

Z významných grantů, které byly poskytnuty v roce 2006 se jedná o opravu dvoukřídlých vchodových dveří v Potoční ulici.

Nadace poskytla grant ve výši 16.000,- Kč.

Činnost nadace též obnáší prezentaci obnov významných památek tak i města Kutné Hory. Podporuje jiné aktivity, které souvisí s obnovou památek

V roce 2006 lze jmenovat – realizaci výstavy v kapli Božího těla, která prezentuje veřejnosti průběh opravy této památky.

Oprava chrámu sv. Barbory byla veřejnosti prezentována na tzv. „Smíškovské slavnosti“, pravidelně jsou zveřejněny postupy opravy v denním tisku či spotech televizí. Na dálkových letech ČSA je umístěn 7 min. spot o opravě chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře.

IV. CELKOVÉ HODNOCENÍ

Celkové vynaložené prostředky na obnovu památek v Kutné Hoře

- z Programu regenerace MK ČR	2,040.000,- Kč
- z Programu záchrany architektonického dědictví MK ČR	6,290.000,- Kč
- z Fondu obnovy památek Krajského úřadu Střed.kraje	1,498.000,- Kč
- z prostředků Města Kutné Hory	9,000.000,- Kč
- z prostředků soukromých vlastníků v rámci Fondu regenerace	4,558.962,- Kč
- z prostředků církve v rámci Fondu regenerace	3,225.740,- Kč
- jiní investoři mimo Program regenerace (cca)	95,000.000,- Kč
- z prostředků nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“	16.000,- Kč

